PROGRAM PODRŠKE ZA RAZVOJ INOVIRANIH USLUGA ZA MENTALNO ZDRAVLJE MLADIH U SRBIJI

Bojana Jevtovic| UINICEF Serbia

Jul 2022

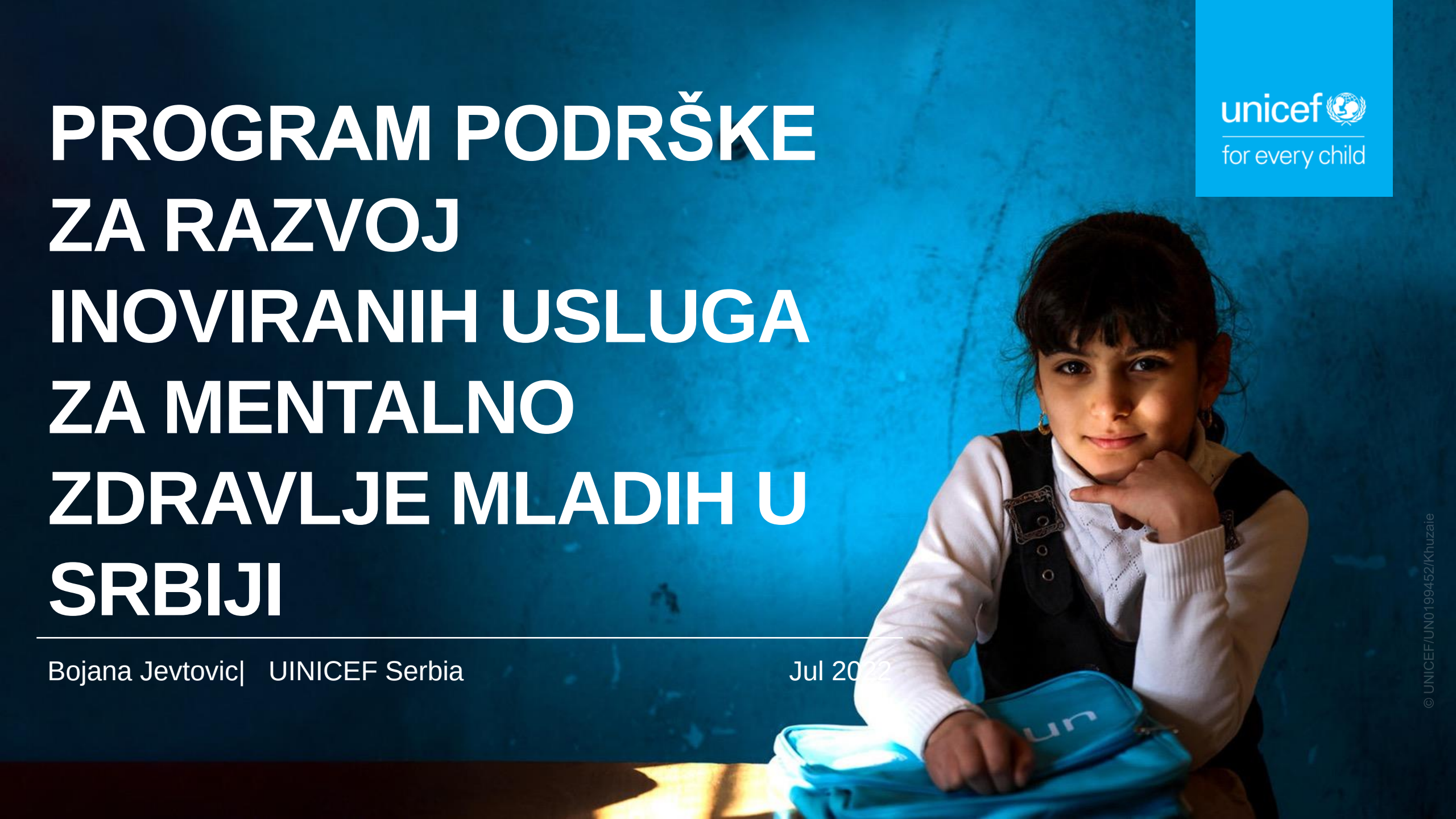

© UNICEF/UN0199452/Khuzaie

UNICEF i Ciljeve održivog razvoja (SDG)

Ciljeve održivog razvoja (SDG) usvojile su sve države članice Ujedinjenih nacija 2015. godine kako bi se okončalo siromaštvo, smanjila nejednakost i izgradilo prosperitetnije društvo zasnovano na miru do 2030. godine.

Više od 100 država članica obnovilo je svoju posvećenost dečijim pravima u kontekstu sprovođenja ciljeva održivog razvoja. UNICEF sarađuje sa vladama, partnerima i drugim agencijama UN kako bi pomogao zemljama da osiguraju da se ostvare rezultati svakog cilja za svako dete – sada i za generacije koje dolaze.

Ulaganje u decu i mlade kako bi se postigao jednak, pravedniji i održiviji svet za sve.

Osigurajte zdrav život i promovišite blagostanje za sve uzraste

Više dece preživljava sada nego ikada ranije. Ipak, samo u 2018. umrlo je 6,2 miliona dece i mladih adolescenata, uglavnom od uzroka koji se mogu sprečiti.

UNICEF radi širom sveta na jačanju zdravstvenih sistema; vakcinisati i lečiti decu od pneumonije, dijareje, malarije i drugih zdravstvenih stanja; pomoći zemljama u borbi protiv nezaraznih bolesti; i podrška deci sa mentalnim zdravstvenim problemima, fizičkim invaliditetom i intelektualnim teškoćama.

Strateški Plan UNICEFa, 2022–2025

Strateški plan će usmeravati sinhronizovanu akciju ka inkluzivnom oporavku od COVID-19, ubrzanju ka postizanju SDG ciljeva i dostizanju društva u kojem je svako dete uključeno, bez diskriminacije, i ima podjednake mogućnosti i svoja prava.

U njemu su navedeni ključni programski ciljevi i povezani skup oblasti rezultata, strategije promena i pokretači, uključujući nove teme kao što su klimatske promene, **mentalno zdravlje** i socijalna zaštita.

Programski dokument za Srbiju

Aktuelni UNICEF-ov Programski dokument za Srbiju (2021-2025), u skladu sa vladinim prioritetima i Strateškim planom UNICEF-a, ima za cilj da doprinese nacionalnim naporima da se progresivno ostvaruju prava sve dece u Srbiji, posebno najugroženije, i da im omogući da razviju svoj puni potencijal u inkluzivnom i zaštitničkom društvu koje poštuje njihov glas.

Fokusirani smo na pružanje kontinuirane podrške Vladi i partnerima da osiguraju da su programi blagostanja i mentalnog zdravlja dostupni i dostupni različitim grupama adolescenata i mladih, uključujući najugroženije.

Mladi su pod rizikom za probleme mentalnog zdravlja

- Adolescencija i postadolescencija (emerging adulthood): doba šanse – doba vulnerabilnosti
- Doba najvećeg fizičkog zdravlja – doba izraženog rizika po mentalno zdravlje
- Čak 10 do 20% dece i adolescenata širom sveta ima neki mentalni poremećaj
- Polovina svih mentalnih poremećaja prvi put javi do 14. godine, a 75% do 25. godine

World Health Organization, 2018; Mental Health Foundation; 2016; Kuwabara et al, 2009

Uprkos tome ...

... smatra se da čak **70%** mladih ne dobije adekvatne intervencije na vreme.

Mental Health Foundation; 2016

Podaci za Srbiju pokazuju:

- 36% adolescenata traži pomoć od roditelja.
- 26% adolescenata traži pomoć od vršnjaka.
- Samo 18% traži pomoć od specijalista.
- 1/3 mladih ne zna kako da dobije psihološku podršku.
- 37% kaže da se stigma oko mentalnog zdravlja mora smanjiti kako bi se mladi podstakli da dobiju pomoć ako je potrebna.

Naši ciljevi u ovoj oblasti su:

- Omogućiti mladim ljudima lako dostupne i uzrastu prilagođene usluge za mentalno zdravlje i psihosocijalnu podršku, kako bi se ojačali mehanizmi i sistemi za mentalno zdravlje u zajednici i psihosocijalnu podršku u zajednicama.
- Osigurati učešće mladih u donošenju odluka o uslugama mentalnog zdravlja.
- Doprinesite smanjenju stigme u vezi sa mentalnim zdravljem tako što ćete mladim ljudima pružiti informacije o zdravom načinu života u zanimljivom formatu.

©UNICEF/UN0236705/Viet Hung

UNICEF u saradnji sa Ambasadom Kraljevine Norveške u Beogradu

Zajedno smo pokrenuli program podrške sa ciljevima:

- **Mladima u Subotici, Zrenjaninu i Kragujevcu, pruža se direktna podrška kroz adekvatne i pouzdane informacije o mentalnom zdravlju i koordinisane mehanizme psihosocijalne podrške na lokalnom nivou;**

- **Usluge mentalnog zdravlja u zajednici inovirane, ojačane i dostupne svim mladim ljudima u odabranim opštinama u Srbiji, uključujući i ugrožene grupe;**

- **Zakonodavni i institucionalno okvir za zaštitu mentalnog zdravlja i pružanje psihosocijalne usluge mladih je revidirani kako bi se omogućila održivost.**

Sistem podrške za implementaciju:

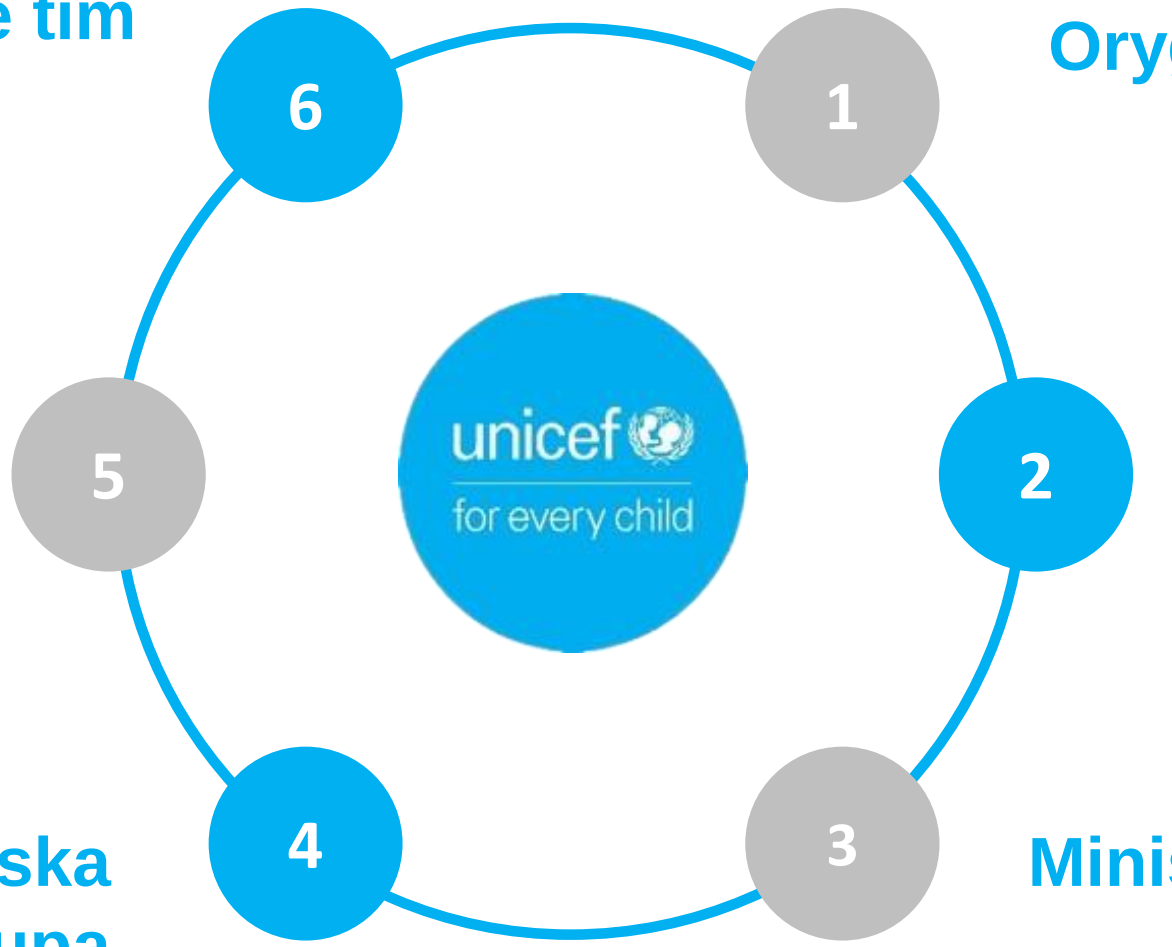

UNICEF Task Force tim

Orygen Global

Savetodavi odbor – sva relevantna ministarstva

Institut za mentalno zdravlje

Ekspertska grupa

Ministarstvo zdravlja

Glavne aktivnosti:

1. Uspostavljanje dugoročne i održive saradnje između ministarstava nadležnih za zdravstvo, obrazovanje, socijalnu zaštitu i omladinu u cilju koordinacije i kreiranja unapređenog sistema usluga vezanih za mentalno zdravlje.
2. Kreiranje minimalnog paketa usluga za mentalno zdravlje i psihosocijalnu podršku adolescentima i mladima.
3. Jačanje kompetencija profesionalaca iz sva tri sektora (zdravstvo, obrazovanje i socijalna zaštita) koji rade sa mladima na pilotiranju minimalnog paketa usluga MZZS na lokalnom nivou. Oko 150 profesionalaca iz odabranih opština imaće priliku da učestvuje u programu izgradnje kapaciteta.
4. Pilotiranje minimalnog paketa usluga MZZS za 1500 adolescenata i mladih u odabranim opštinama.
5. Podizanje svesti adolescenata, mladih, roditelja, stručnjaka i šire javnosti o mentalnom i socijalnom blagostanju kako bi se doprinelo smanjenju stigme u vezi sa mentalnim zdravljem

www.svejeok.rs

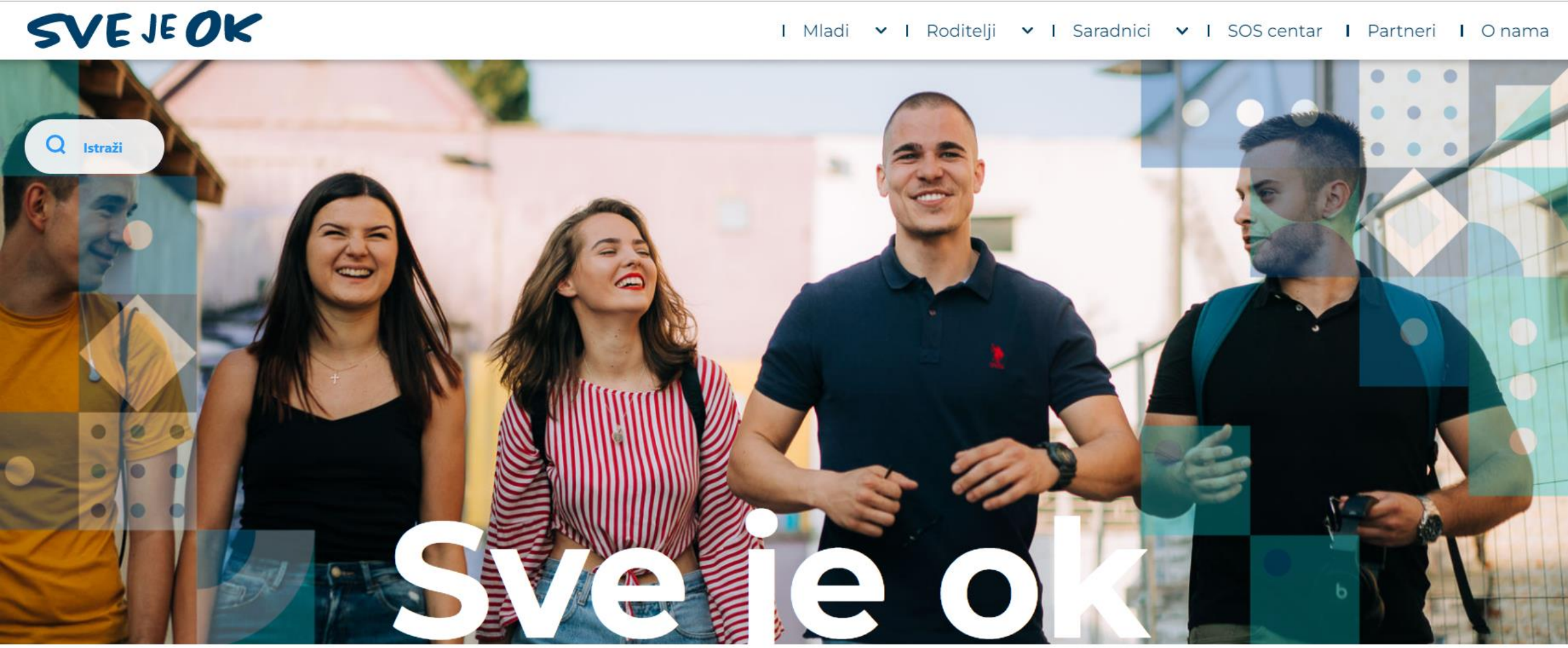

HVALA VAM!